

[Gert Petersen]

I referatet citeres Mitterrand for at have sagt: »Et moratorium kunne blive til begyndelsen på en dialog, men en fastfrysning er utilstrækkelig, fordi den vil efterlade Sovjet med sine raketter målrettet mod Europa ... «

Spørgeren vil på ingen måde fortolke de socialdemokratiske ledes bemærkninger derhen, at de går ind for accept af moratorieforslaget slet og ret. Men deres udtalelser afspejler et ønske om kontakt med Sovjet for at undersøge moratorieforslaget nærmere og måske tage det som udgangspunkt for en egentlig forhandlingsrunde med henblik på gensidige reduktioner. En sådan runde er næppe tænkelig, uden at Vesten er rede til en eller anden modydelse til moratoriet, f.eks. en suspension indtil videre af udstationeringsbeslutningen fra december 1979.

Det er en kendt sag, at USAs regering stadig fastholder denne beslutning, men ignorerer dens anden halvdel (forhandlingsafsnittet). Derfor må andre tage initiativet. Det kunne være Danmark, hvis regeringen deler de i Paris udtrykte synspunkter, hvilket udenrigsministerens udtalelser til Information den 26. marts kunne tyde på.

Gert Petersen (SF):

Spørgsmålet drejer sig om det meget alvorlige problem, der vedrører raketoprustningen i Europa. Her stillede den sovjetiske præsident, Bresjnev, for nogen tid siden forslag om et moratorium, det vil sige en fastfrysning af den nuværende situation, hvilket må formodes at indebære, at en udstationering af de sovjetiske SS-20-raketter indstilles, medens den ellers ville fortsætte, sådan at man i 1983, når de meget omtalte raketter på NATO-siden, krydsermissilerne og de øvrige raketter, udstationeres, vil være nået op på et meget højere niveau af udstationering af SS-20-raketter. Tanken må være, at der, når dette moratorium indtræffer, skulle komme forhandlinger i gang om en gensidig reduktion.

Jeg vil godt høre udenrigsministerens mening herom, ikke mindst på baggrund af, at lederen af det hollandske socialdemokrati efter et møde i Paris udtalte – ifølge International Herald Tribune den 21. marts:

»Jeg føler, at de forslag, den russiske præsident, Bresjnev, fremsatte den 6. marts, bør tages alvorligt ... «

Spørgsmålet er så: kan de mindre vesteuropæiske lande, der er medlemmer af NATO, tage et initiativ for at udnytte den situation, som den sovjetiske præsident har lagt op til? Det er ikke – det skal understreges med det samme – fordi jeg mener, at et moratorium i sig selv løser problemerne, men det er en mulighed for at få de nødvendige forhandlinger i gang, forhandlinger, som jeg ellers synes forsvinder i tågerne, sådan som situationen ser ud i øjeblikket.

Udenrigsministeren (Kjeld Olesen):

Baggrunden for hr. Gert Petersens spørgsmål er decemberbeslutningen i 1979, der jo havde 2 bestanddele. Den ene del er beslutningen om produktionen af de såkaldte TNF-våben, og den anden, nok så vigtige del er beslutningen om øjeblikkelig kontakt med Sovjetunionen med henblik på forhandlinger inden for en kommende SALT III-ramme.

Det, der nu er situationen, er, at SALT II ikke er blevet ratificeret i Moskva, selv om man har givet tilslutning til fortsættelse af SALT-processen i den nye administration. Endvidere er der sket det siden 1979, at der nu er tale om over 200 SS-20-missiler i Sovjetunionen, ikke alle vendt mod Vesteuropa, men det er det antal, vi i dag må gå ud fra eksisterer.

Jeg ser den sovjetiske præsidents tale om et moratorium – det var også indeholdt i det brev, der blev sendt til en række vestlige regeringsledere – som noget meget positivt og noget, man skal tage fat i og forsøge at undersøge nærmere.

Jeg kan mere konkret sige til hr. Gert Petersen, at der så sent som i går var et møde i den særlige gruppe, der blev nedsat af politiske direktører inden for NATO, som skal følge hele forhandlingsdelen af beslutningen fra december 1979. Her har Danmark meget klart fremført som vores holdning, at hvor man tidligere har talt om indledende kontakter, som det var tilfældet i december 1980 i Genève en uges tid, skal man have reelle forhandlinger imellem USA og Sovjetunionen, altså uafhængigt af, hvad der sker i øvrigt inden for SALT-processen, og at disse reelle forhandlinger bør finde sted så hurtigt som overhovedet muligt. Det vil give mulighed for nærmere at undersøge de forskellige dele af moratorieforslaget, som Sovjetunionen har